

Szóbel Eszter:

Élünk és meghalunk

Ez a Városban volt, ahol már másfél éve történt az életem. Egy szép napon, természetesen, mert az ilyesmi mindig szép napokon szoktak történni. Szépen esett az eső, szép rendszeren, ahogy esni szokott.

El akartam mondani valamit valakinek, mindegy, hogy mit és mindegy, hogy kinek. Azt reméltem — talán? — ha valamit elmondok valakinek, az a valami az én Valamim lesz, és a valami az én Valakim lesz. De ha eszembe jutott Valami, nem találtam Senkit, és ha szembejött Valaki, nem jutott eszembe Semmi. A Város tele volt ikszipszilokkal és enekkel. Fehér hermafrodita-arcuk volt, amelyen csak néha suhant át egy piros, kék vagy zöld neonfény, aztán újból közönyösen meredt a tekintetük kifelé a szemükből, amely egyébként nem volt nekik. Nekem sem. Mint ahogy az arcom is éppen olyan fehér és kifejezéstelen volt, akár az övék; de tudtam, hogy ÉN más vagyok, mint ők. Több. Ők is tudták ugyanezt magukról. Mindenki úgy mozgott, mintha élne, fontosan szitt egy helyről a másikra, és halmozta tennivalóit, nehogy kiderüljön, hogy senkinek sincsen rá szüksége. Szerelmespárok csicseregtek a fákon, és a sültgalambok is alacsonyán repültek aznap, így hát mindenki elégedettnek érezte magát.

Időnként ismerős Senkikkel is találkoztam, barátságos helló-val üdvözöl-

A Szegedi Egyetem pályázata

tük egymást, mert épp nem akadt más dolgunk, és úgy éreztük, hogy ideje tennünk valamit. Akit azonban ez nem elégített ki, az elment sört inni, nézte a holdat, amely nem látszott a felhők mögött, vagy lefeküdt egy jó nővel. Ezek a Senkik elalvás előtt úgy érezték, hogy nem telet el hiába a nap-

Holpert Flóra rajza

juk, hathatósan elősegítették az emberiség, de minima calcula a saját boldogulásukat.

Miután én is teljes jogú Senkinek érzem magam — nagykorú vagyok —, a sört viszont nem szeretem, a szemüvegemet elhagytam valahol és ezért nem látok a holdig, ráadásul impotens vagyok, valamit mégis tennem kellett, hogy nyugodtan hajthassam álomra a fejemet. Ezt a célt szolgálta ez a papírlap, amelyen a betűk teljesen véletlenül kerültek egymás mellé.

Székely Magdolna:

Mondtam, mondták, mondta

A szél ősszel füstöt hoz valahonnan és én régóta beleszoktam a magányba; Szerettem ugyan emberekkel lenni; ittünk, vitatkoztunk, és akkor még mindenki komolyan gondolta amit mond. Meghallgattam mindegyiket, tartalékkoltam őket, számlálgattam nédszálaimat: ha majd már nagyon szorítja a szívemet, hogy Midász királynak számárfüle van, akkor tudjam, van kinek elmondani. Ez jó volt, sose mondtam semmit, beértem azzal, hogy van lehetőség...

Eső után a faágakon vízcseppek ütek és átvilágított rajtuk az utcai lámpák fénye...

Kirobbanó jókedvvel jöttünk az utcán, aztán mikor hazaértem végtelenül fáradt lettem és szomorú, elszívtam egy cigarettát, és másnap, vagy egy év múlva rájöttem, hogy nincs senki akit érdekelne az, amit mondok, és akkor azonnal nagyon-nagyon kellett aki meghallgat, kétségbeesetten szaladtam egyik embertől a másikig, sajnos nem érünk rá, mondták, sajnos most éppen nem érünk rá...

Nemrég egy félórát rámszánt egy aránylag értelmes ember, azt mondtam beszélni szeretnék vele, közben az órájára nézegetett, iszonyú messze volt, semmit se mondtam neki, nagyon szégyelltem magam.

A hajnali villamoson le-lecsukódó szemmel utaznak az emberek, mindenki ellenség, kint sötét van és hideg...

Volt egyszer egy barátom is, évekig együtt voltunk minden nap, aztán egyszer csak nagyon messze voltunk már egymástól, majd elfelejtet, mondták róla, elfelejtet, amilyen korrektül ember csak felejtetni tud. Füstös kocsmákban és eldugott presszókban sokszor váltogattuk együtt a világot.

Egyszer a tengert is láttam, elállt a lélegzetem, vízcseppek hullottak az arcomra; az első éjjel József Attilával álmodtam, szevasz, mondtam neki, mert mind a ketten gyerekek voltunk, szevasz, tudom ám, hogy itt nyaraltál egyszer, vajon milyen lehetett

akkor, neked, itt... Az első igazán tavaszi napon, amikor zöld illatokat hoz a szél, szeretnék boldogan üvöltözve végigrohanni a városon, ilyenkor néha ugrándozva megyek az utcán, az emberek rám néznek, és néha megcsóválják a fejüket... Az állomáson egy fiú és egy lány búcsúzkodott, mind a ketten nagyon szomorúak voltak, milyen igazságtalanság tulajdonképpen, hogy nem maradhatnak együtt...

Ilát ennyi volt amit mondani akartam, benyitottam az ajtón, kopott volt, az előszobában ételszag, bentről rádió szólt, de én tudtam, máma boldog leszek, mert süt a nap, mesét mondok egy haveromnak és egyszer a tengert is láttam.

Holpert Flóra rajza

A riporterke megnézte a TV-híradót és az Össznépi Dalversenyt, amelynek hatására az egész ország népdal szeretővé vált. O is. A versenyzőket bemutatta a műsorvezető, aki a műsorral úgy összenőtt, hogy a kultúrtörténetesek a népdalverseny idejét Vas-korszaknak nevezték.

Amikor fellépett Gál Károlyné, tápiószecsői szövnő, és enyhe palócos akcentussal közölte, hogy kék szivárvány koszorúzza az eget, a riporterke felpattant a székből és azt mondta: ez az én emberem, ilyen riporter-alany kell nekem, ez lesz az évszázad riportja, éljenek a népdalos szövnők!

Másnap kölcsönkért egy teleskop magnót és egy esernyőt, mert borús volt az idő. Korán indult, mert messze volt Tápiószecső. Gondolatban mindent eltervezett. Az útvonal Szeged—Kecskemét—Cegléd—Szolnok—Jászberény—Nagykátá—Tápiószecső és vissza. A riport: az énekesnő bemutatkozása (család, munkahely, satöbbi) hogyan jutott el a képernyőig, mik a tervei, egyéb. Megkérdezte a hozzátartozókat, barátokat, ismerősöket, kifaggatja az egész falut, így kerek a riport — az évszázad riportja. Kiszámított pénzzel indult — kiszámította, hogy nem elég vonatra. Egy riporterke nincs zavarban, ha pénzzavarban van. Besorolt az Integető Agrárszakadtak közé, és néhány óra múlva már száguldott is a hírnév felé, Trabanton. Illemtudó lévén elhatározta, hogy megszolgálja a motorkopást. Ránézett a lótyogó ablakra és bólintott:

— Jó állapotban van, pedig a rendszámról régi kocsinak néztem.

Az ürvezető hatvanról hatvanegyre fokozta a sebességet.

— Ugye a kétütemű jobb, mint a négyütemű?...

Hatvankettő.

— Azt hallottam, hogy a kenés...

Hatvanhárom.

—...a kenés könnyebben megoldott...

Az ülés ellentmondást nem tűrően remegett, amely meggyőzte a potyautast, hogy nem szép a maximalizmus. Félegyházán egy igazánszépköszönőszéppennel kiszédült a gépmadárból és pusztit dobott egy Mercédessnek, mire az belehajtott egy útszé-

Igriczi Zsigmond:

A nagy riport

a tikkadt vándort. Ettől a riporterke új erőre kapott és meg sem állt Ceglédig egy teherautóval. Utközben megesküdt a négyütemű motorra és hálasán nyelte a benzingőt.

— Jó kocsni, pedig a rendszáma... Szolnok.

— Ami a kenést illeti... Jászberény.

— Szerintem kétütemű, az igen... Nagykátá — köszönömviszlát.

Rövid tájékoztató után megállapította, hogy a célegyenesben van. — Tápiószecső 15 km a vasútállomás 200 méter. Jön a vonat. A riporterke megsajnálta a MÁV-ot és kijelentette, hogy kétszáz kilométer autóstopp mellett elfér a 15 km vasút, egyébként is megeredt az eső és feltűnt a kanyarban a vonat.

Szerette az atlétikát. Büszke volt, hogy végre méltó partnerre akadt. Megelőzte a mozdonyt egy esernyőhosszal. A vonaton örömmel vette tudomásul, hogy a legnagyobb zivatar éppen akkor tört ki, amikor ő fedél alól vigyorghat a villámokra. Elmékedését csak az zavarta meg, hogy Tápiószecső állomásán névtáblája el-suhant az ablak mellett. A K-i pályaudvaron már világosan látta, hogy el-hagyta Tápiószecsőt és gyorsan kiszámította, hogy azért fele olyan messze sincs, mintha Szegeden lenne.

Még alkonyat előtt megérkezett. A faluban mindenki ismerte Gál Károlyné Községi Büszkeséget. Míg a házukhoz vezették a riporterket, elmondták, hogy a falu népi gyűjtésében énekel, táncolt az ünnepelt, majd a versenyfelhívást nem vette komolyan, sok szabadkozás után indult el „népdalvetékedni” és ők egy emberként drukkoltak neki és most lám, milyen híres lett, mert ők egy emberként satöbbi, noittlakigagálné.

— Jónapot kívánok!

Csend.

— Jóesté!

Csend.

Csend.

Miután ily módon meggyőződött, hogy nincs a házban kutya, bátran benyitott, belépett a tornác ajtó mögötti vödörbe, amely minden biztonnal csengőnek számított, mert előlépett egy ráncos szőke sváb asszony és azt mondta, hogy a Gál Károlyné ugyan itten lakik, de sincsen itthon, mert elment itthonról.

A riporterke azért riporterke, hogy akkor is csináljon riportot, ha nincs kivel. Elő a magnót, szájhoz a mikrofont, három dicsérő sztereotípiát és ömlik az életrajz.

A riporterkének belopózott a szívébe a hősnő anyósa. Egyszerű szavakkal elmondta a családja történetét, eközben a TV-sztárról is ejtett egy-két szót, különös tekintettel érdemeire, születéstől a szövnőzemi három műszakig. Az asszony beszélt, a magnó felvette, a riporterke pedig ránézett az asztalon levő fonott kalácsra és megsédült.

Az ebédre kért szeletek olyan illatok voltak, hogy nem mert tiltakozni, nehogy komolyan vegyék. A tányért és a szalvétát meghagyta.

— Na most visszahallgatjuk, mit mondott Gál néni.

Hallgatták ameddig az elem bírta. Először Gál néni úgy beszélt mint Paul Robeson, később már úgy sem. Sebj minden mennyiségben! Riporterke + optimizmus egy pár. Adapter, villásdugó, konnektor és szőlőn a vilám, Nem szól. Belecsapott a vilám a trafóba, — Kár, mert már lassan villanyt kéne gyűjtani.

Riporterke kezdett borús hangulatúvá válni, amikor a belső szobából előjött egy pizsamás férfi, és megnyugtatta, hogy a múltkor is így jártak és akkor fél napig nem volt áram, ettől függetlenül ő Gál Károly.

Magnó nélkül, félsötétben mondta el, hogy a felesége és ő is a népi együttesben énekeltek, táncoltak és hogy a felesége jól énekel, de mem

az egész falu egy emberkéntésigyto-vább.

— Sötét van. — A riporterke elégedett volt megállapításával, mert helyénvalónak érezte.

— Sötét. — Így kezdődött az egyet-értés.

Az első pohár pálinka erős és büdös volt, azonkívül lecsorgatta ruháját, mert a sötétben mellé öntötte.

— Egészségére. Majd csak lesz villany.

— Egészségére. Mi az a vitriol?

— No csak ne szégyenlőzködjön!

— Kezdem megszokni.

— Három a magyar igazság! Szervusz.

— Annyi az pajtás. Szervusz.

— Most mit flancolunk? Igyunk üvegből!

— Nem rossz ötlet. Hogy mondta az asszonyod a TV-ben?

— Kééé kszivárványkékszi várvány koszorúzajezet. Jó énekel mi?

Van ám tüdejé!

— Van neki! A tudósebbjéből való!

— Idefigyelj, te szereted a sört?

Miután kiderült, hogy ez nem vita téma, végigtapogatták a kocsmáig vezető házfalakat és — erre tisztán emlékezett — lengyel sört ittak. Visszafelé hosszabb volt az út, de az összefogás erőt adott a szövetségeseeknek. Közben kigyulladt a villany, de azért így is hazataláltak.

Megjött a TV-sztár. A riporterke úriember módjára fegyelmezett végighallgatta, hogy ő és a férje a népi gyűjtésben énekeltek, aztán ő a versenyt nem vette komolyan, de később már jó volt, mert a falu is egy emberként drukkolt, és most itt van.

Az úriember mindenki megjutalmazására bekapcsolta a magnót és megkezdődött a visszahallgatás. Öt perces csend után a riporterke önkritikát gyakorolt és megfogadta, hogy máskor csak olyan magnót visz autóstoppa amelyről nem lóg a mágnesező fej rögzítő csavarja és útközben nem veszhet el.

Arra már nem emlékszik, hogyan búcsúzott el, de a tápiószecsői vasútállomás hajnali hidegét még mindig a csontjaiban érzi, az izületei pedig azt bizonyítják, hogy nem könnyű a riporternek.